

PRÁCE S ATLASEM

Celkem 40 bodů

Potřebné vybavení: psací potřeby, pravítko, Školní atlas světa (Kartografie Praha, a. s.)

1

21,5 bodu celkem

V následující tabulce vidíš 20 největších letišť na světě podle počtu přepravených osob v roce 2023. V tabulce také vidíš, v jakém městě a státu se dané letiště nachází a kolik osob toto letiště za rok 2023 přepravilo.

Pořadí	Letiště	Město	Země	Počet přepravených osob
1.	Hartsfield–Jackson Atlanta International Airport	Atlanta	Spojené státy americké	104 653 451
2.	Dubai International Airport	Dubaj	Spojené arabské emiráty	86 994 365
3.	Dallas Fort Worth International Airport	Dallas–Fort Worth	Spojené státy americké	81 755 538
4.	Heathrow Airport	Londýn	Spojené království	79 183 364
5.	Tokyo Haneda Airport	Tokio	Japonsko	78 719 302
6.	Denver International Airport	Denver	Spojené státy americké	77 837 917
7.	Istanbul Airport	Istanbul	Turecko	76 027 321
8.	Los Angeles International Airport	Los Angeles	Spojené státy americké	75 050 875
9.	O'Hare International Airport	Chicago	Spojené státy americké	73 894 226
10.	Indira Gandhi International Airport	Dillí	Indie	72 214 841

Markéta Gregorová, Štěpán Horký,

11.	Charles de Gaulle Airport	Paříž	Francie	67 421 316
12.	Guangzhou Baiyun International Airport	Guangzhou	Čína	63 169 169
13.	John F. Kennedy International Airport	New York	Spojené státy americké	62 464 331
14.	Amsterdam Airport Schiphol	Amsterdam	Nizozemsko	61 889 586
15.	Adolfo Suárez Madrid-Barajas Airport	Madrid	Španělsko	60 181 604
16.	Frankfurt Airport	Frankfurt am Main	Německo	59 355 389
17.	Singapore Changi Airport	Singapur	Singapur	58 946 000
18.	Orlando International Airport	Orlando	Spojené státy americké	57 735 726
19.	Harry Reid International Airport	Las Vegas	Spojené státy americké	57 666 456
20.	Seoul Incheon International Airport	Soul	Jižní Korea	56 235 412

Zdroj dat: 2023 Airport Traffic Report

a)

2 body

U čtyř letišť není uvedený stát, v jakém se letiště nachází. **Doplň státy u letišť, kde tato informace v tabulce chybí.**

Řešení:

2. Spojené arabské emiráty (UAE)

6. Spojené státy americké (USA)

10. Indie

12. Čína

Pozn. číslo znamená označení řádku v tabulce

Hodnocení: 0,5 bodu za správně doplněný stát, celkem 2 body. U Dubaje uznávat odpovědi Spojené arabské emiráty, SAE i UAE, u Denveru Spojené státy americké i USA.

b)

5 bodů

Rozhodni o následujících tvrzeních, zda jsou pravdivá (ANO), či nepravdivá (NE). Za nesprávné odpovědi se body strhávají.

Letiště v Evropě z tohoto seznamu přepravila více pasažérů než 3 největší světová letiště.

ANO x NE

Více letišť z tohoto seznamu se nachází v USA než v Asii.

ANO x NE

Všechna letiště z tohoto seznamu se nachází ve státě, kde má přístup k pitné vodě více než 99 % obyvatelstva.

ANO x NE

Všechna letiště z tohoto seznamu se nachází ve státě, kde je podíl zpevněných silnic na celkové délce silniční sítě alespoň 65 %.

ANO x NE

Letiště, které se nachází ve městě, kterým protéká řeka Mississippi, přepravilo přes 80 miliónů osob.

ANO x NE

Řešení: viz úloha

Hodnocení: 1 bod správnou odpověď, pokud označí odpověď nesprávně, odečíst 1 b. Maximum za tuto úlohu 5 body, minimum 0 bodů. Nelze se dostat do mínusu.

c)

4 body

Podle popisu poznej, o jaké letiště ze seznamu se jedná. Na linku pod popisem napiš název letiště.

Toto letiště se nachází na jihu náhorní plošiny Meseta. Městem, poblíž kterého se toto letiště nachází, protéká řeka Manzanares vlévající se do řeky Tajo.

Adolfo Suárez Madrid-Barajas Airport

Toto letiště se nachází při pobřeží v USA v oblasti, kde je vegetace středomořského typu. Obyvatelstvo v okolí jsou jak katolíci, tak protestanté.

Los Angeles International Airport

Toto letiště se nachází na ostrově a od okolního ostrova ho odděluje Malacký průliv. Město, ke kterému letiště patří, je centrem světového hospodářského významu.

Singapore Changi Airport

Toto letiště přepravilo v roce 2023 mezi 70 a 80 milióny osob. Mluví se zde germánským jazykem. Stát, kde je toto letiště, je členem NATO, OECD i G7. Průměrná lednová teplota v tomto městě je 4,3° C.

Heathrow Airport

Řešení: viz úloha

Hodnocení: 1 bod za správně určené letiště. Pokud nebude uvedený název letiště, ale jenom města, pak dát 0,5 bodu. Za úlohu celkem 4 body.

d)

1 bod

Napiš číslovkou, kolik letišť ze seznamu se nachází v hlavním městě.

Řešení: 8, je možné uznat i odpověď 7, protože hlavním městem Indie je Nové Dillí, které je součástí Dillí.

Hodnocení: 1 bod za správnou odpověď

e)

2 body

Pan Pilgrim většinu svého života žije poblíž Denveru. V tuto chvíli ale pracuje v Soulu a chystá se na pár dní domů. Let ze Seoul Incheon International Airport do Denver International Airport většinou není přímý, proto bude muset přestupovat v San Franciscu. Odlétá v pondělí 3. 3. 2025 v 12:45 času, který je v době odletu v Soulu. Oba lety i s přestupem trvají 15 hodin 29 minut. V jaký den v týdnu a v kolik hodin pan Pilgrim přistane v Denveru?

Den: **pondělí**

Čas: **12:14**

Řešení: viz úloha

Hodnocení: 1 bod za správné určení dne, 1 bod za správné určení času. Za úlohu celkem 2 body.

f)

1,5 bodu

Na souřadnicích 31° s. š., 121° v. d. se nachází 21. největší letiště, co se týče počtu přepravených osob. Toto letiště se nachází v jednom z nejlidnatějších měst na světě. V jakém městě se toto letiště nachází?

Řešení: Shanghai (Šanghaj)

Hodnocení: 1,5 bodu za správnou odpověď, uznávat odpověď Shanghai i Šanghaj.

g)

1 bod

Jaká dvě letiště ze seznamu mají mezi sebou nejkratší vzdálenost a zároveň se nachází v Asii? Uveď celé názvy letišť.

Řešení: Tokyo Haneda Airport, Seoul Incheon International Airport, nezáleží na pořadí letišť

Hodnocení: Za obě správně určená letiště udělit 1 bod. Pokud nebudou uvedené názvy letišť, ale jenom města, pak dát 0,5 bodu.

h)

1,5 bodu

Urči vzdálenost letišť Amsterdam Airport Schiphol a Heathrow Airport. Kolik je to kilometrů? Rada: využij co nejpodrobnější mapu.

Řešení: 370 km

Hodnocení: Udělit 1,5 bodu, pokud se odpověď pohybuje v rozmezí 360–380 km, 0,5 bodu, pokud se výsledek pohybuje v rozmezí 340–359 km nebo 381–400 km.

ch)

2 body

Dvě slova (slovní spojení) v textu jsou fakticky (geograficky) špatně. **Ze zvýrazněných slov (slovních spojení) najdi dvě, která jsou chybná a zakroužkuj je. Na linku pod text napiš správné varianty zakroužkovaných slov.** Na pořadí opravených slov nezáleží.

Istanbul Airport se nachází ve městě Istanbul, tedy v nejlidnatějším tureckém a zároveň evropském městě. Istanbul má více než **10 miliónů** obyvatel. Rozkládá se na dvou kontinentech, v Evropě a Asii. V roce 1914 byl součástí **Osmanské říše** a od roku 1937 do současnosti je součástí **Turecka**. Jedná se o hospodářské centrum **kontinentálního** významu. Průměrné roční srážky jsou 697 mm, lednové teploty 5,4 °C, červencové 23,4 °C. Roste zde vegetace středomořského typu. Prochází jím **Bospor**, průliv mezi **Černým** mořem a **Egejským** mořem.

Řešení:

Viz vyznačená slova v textu (kontinentálního, Egejským),

Oprava: světového a Marmarským**Hodnocení:** 0,5 bodu za každé správně zakroužkované slovo, 0,5 bodu za opravu slova. Za úlohu celkem 2 body.

i)

1,5 bodu

Pan Kolumbus rád cestuje a jeho cílem je podívat se do měst, kde se nacházejí největší letiště světa. Vybral si několik z nich a zajímá ho, jaké jsou v tomto městě průměrné červencové teploty, jaký typ kulturních památek se tam nachází a jaká je odchylka oproti světovému času. **Tvým cílem je doplnit tabulku o chybějící údaje.**

	Červencové teploty (°C)	Cestovní ruch – kulturní památky UNESCO	Odchylka od světového času (h)
New York	24,9	ostatní	- 5
Istanbul	23,4	město	+ 3
Paříž	18,7	město	+ 1

Řešení: viz tabulka**Hodnocení:** 0,5 bodu za každé správné doplněné slovo do tabulky. Celkem za úlohu 1,5 bodu.

2

3 body

Spoj stát se surovinou, která se v tomto státě těží.

Irsko	○	○	diamanty
Papua Nová Guinea	○	○	polymetalické rudy
Jamajka	○	○	ropa
Jemen	○	○	rudy hliníku
Niger	○	○	uran
Botswana	○	○	zlato

Řešení:

Irsko – polymetalické rudy

Papua Nová Guinea – zlato

Jamajka – rudy hliníku

Jemen – ropa

Niger – uran

Botswana – diamanty

Hodnocení: 0,5 bodu za každou správně utvořenou dvojici. Celkem za úlohu 3 body.

3

6,5 bodu

Doplň text o Madagaskaru. Tam, kde máš na výběr, zakroužkuj správnou odpověď. Na vynechané linky doplň jedno slovo ve správném tvaru.

Madagaskar je *kontinent* / **ostrov** / *poloostrov* a nachází se v **Indickém** oceánu. Mezi ním a Afrikou se nachází **Mosambický** průliv. Nejvyšším vrcholem je **Maromokotro** s **2876** m n. m., které leží v jeho **severní** / *jižní části*. Hlavní město Madagaskaru se jmenuje **Antananarivo**. Vyšší hustota zalidnění je na *západním* / **východním** pobřeží. Většina obyvatel je **gramotných** / *negramotných*. Těží se zde **titan** a **polymetalické rudy**. Na severu ostrova se ze zemědělských plodin pěstuje **koření** / *kaučukovník* / *podzemnice* a z hlediska živočišné výroby je na ostrově významně zastoupen chov **skotu**.

Řešení: viz úloha

Hodnocení: Za každou správnou odpověď 0,5 bodu. Celkem 6,5 bodu za úlohu.

4

3 body

Zakroužkuj z nabízených pojmů ten, pro který platí daný výrok.

A. Město, které leží nejjihněji.

Edmonton – Phoenix – Yellowknife – Ottawa – Charleston – **Montgomery**

B. Hora, která má největší nadmořskou výšku.

Ngaliema – Pico de Aneto – Mytikas – Bělucha – Rantemario – Anajmúdi

C. Město, kde slaví Nový rok nejpozději.

Teherán – Sucre – Novosibirsk – Niamey – **Managua** – Alžír

Řešení: viz úloha

Hodnocení: Za správnou odpověď 1 bod, za úlohu celkem 3 body.

5

6 bodů

Porovnej státy podle toho, který má větší podíl dané složky ve své potravě. Na výběr máš vždy 4 státy a ty seřaď od nejvyššího podílu dané složky (1.) po nejmenší (4.).

Složka potravy: **obilí**

Státy na výběr: **Španělsko** – Portugalsko – Jihoafrická republika – Niger

1. **Niger** 2. **Jihoafrická republika** 3. **Portugalsko** 4. **Španělsko**

Složka potravy: **maso a drůbež**

Státy na výběr: **Austrálie** – Etiopie – Írán – Kanada

1. **Austrálie** 2. **Kanada** 3. **Írán** 4. **Etiopie**

Složka potravy: **oleje a tuky**

Státy na výběr: **Madagaskar** – USA – Japonsko – Mongolsko

1. **USA** 2. **Japonsko** 3. **Mongolsko** 4. **Madagaskar**

Složka potravy: **brambory a batáty**

Státy na výběr: **Mexiko** – Peru – Česko – Angola

1. **Angola** 2. **Peru** 3. **Česko** 4. **Mexiko**

Hodnocení: 1,5 bod za každý správně seřazený řádek, maximální počet bodů 6. Nelze mít v řádku prohozené státy.

Řešení: viz úloha

TEST ZNALOSTÍ

Celkem 30 bodů

Potřebné vybavení: psací potřeby

1

5 bodů celkem

V tabulce je uvedeno pět největších světových producentů (Indonésie, Kolumbie, Brazílie, Etiopie, Vietnam) jedné významné plodiny. Hodnoty v tabulce jsou uvedeny v tunách. Pracuj ve cvičení a) a b) s touto tabulkou.

	2019	2023
A	3 011 745	3 405 267
B	1 686 765	1 956 783
C	885 120	680 857
D	752 512	760 192
E	482 560	559 400

Zdroj: fao.org

a)

1 bod

Na základě hodnot v tabulce vyber, o jakou plodinu se jedná:

kakao – **káva** – rýže – banány

Hodnocení: 1 bod za správně označenou plodinu – káva

b)

4 body

K jednotlivým písmenům přiřaď státy z nabídky (jeden stát je již doplněný). Při rozhodování ti mohou pomoci nápovědy níže.

Kolumbie – Brazílie – Etiopie – Vietnam

Stát A má podobný název jako je název jeho hlavního města.

Ve státě B probíhala mezi lety 1955–1975 válka.

Stát C má podobný název jako je příjmení objevitele Ameriky.

Stát E je vnitrozemským státem.

A: **Brazílie**B: **Vietnam**C: **Kolumbie**

D: Indonésie

E: **Etiopie**

Řešení: viz úloha

Hodnocení: 1 bod za každý správně doplněný stát k písmenům. Za úlohu celkem 4 body.

2

4 body

Díky globalizaci jsou u nás dostupné produkty z různých států světa. V následující tabulce jsou vybrané čtyři světoznámé společnosti. Dopln z nabídky tabulku tak, aby každý řádek obsahoval název společnosti, odvětví průmyslu, kterým se zabývá a stát, ze kterého společnost pochází. Pozor tři pojmy z nabídky zůstanou nevyužité.

Emirates – potravinářský průmysl – SAE – elektrotechnický průmysl – Japonsko – Nestlé – Toyota – Jižní Korea – PepsiCo – Čína – nábytkářský průmysl

Název společnosti	Odvětví hospodářství	Stát
Samsung	elektrotechnický průmysl	Jižní Korea
Toyota	automobilový průmysl	Japonsko
PepsiCo	potravinářský průmysl	USA
Emirates	letecká doprava	SAE

Správné řešení: viz tabulka

Hodnocení: 0,5 bodu za správně doplněný pojem do tabulky. Celkem 4 body.

3

5 bodů

V následujícím textu vyber z nabízených slov tak, aby byl text fakticky správný.

Kanada je první / **druhou** / třetí / čtvrtou největší zemí světa podle rozlohy. Jejím hlavním městem je Toronto / Montréal / **Ottawa** / Vancouver. Kanada se skládá z **deseti** / devíti / osmi / sedmi provincií a dvou / **tří** / čtyř / pěti teritorií. Úředním jazykem je v Kanadě angličtina a španělština / italština / **francouzština** / portugalština, což odráží její historické vazby na dvě evropské koloniální mocnosti. Kanada je známá pro svou rozmanitou krajinu, která zahrnuje hory, jezera a většinu území tvoří **jehličnaté lesy** / smíšené lesy / listnaté lesy / savany. Nejvyšší hora Kanady je Denali / **Mount Logan** / Mount Columbia / Mount Robson, která se nachází v **Pobřežních horách** / Skalnatých horách / **pohoří svatého Eliáše** / Appalačských horách.

Kanadská ekonomika je vysoce rozvinutá a jednou z hlavních exportních surovin je bavlna / ovoce / uhlí / **dřevo**. Důležitým průmyslovým sektorem je také těžba nerostných surovin jako např. železa / **ropy** / mědi / soli, zejména v provincii Alberta.

Řešení: viz úloha

Hodnocení: 0,5 bodu za správný pojem. Za úlohu celkem 5 bodů.

4

10 bodů

Na obrázku je mapa, která zobrazuje linii představující velkou zelenou zeď v Africe, kam má být vysazeno celkově ohromné množství zeleně, aby bylo zastaveno nebo alespoň zpomaleno neustálé rozšiřování pouště.

a)

1 bod

Jak se nazývá proces rozšiřování pouště? Napiš odpověď.

dezertifikace/desertifikace

Řešení: viz úloha

Hodnocení: 1 bod za doplnění názvu procesu

b)

1 bod

Kde na obrázku najdeš linii, která je označena jako oblast pro sázení stromů? Vyber správnou oblast z následujících možností.

a) Severně od rovníku, blízko obratníku Raka

b) Jižně od rovníku, blízko obratníku Raka

c) Severně od rovníku, blízko obratníku Kozoroha

d) Jižně od rovníku, blízko obratníku Kozoroha

Řešení: viz úloha

Hodnocení: 1 bod za označení správné odpovědi

c)

2 body

Linie velké zelené zdi prochází několika státy. Vyjmenuj 4 z nich.

Všechny jsou: Senegal, Mauritánie, Mali, Burkina Faso, Nigérie, Niger, Súdán, Eritrea, Etiopie, Džibutsko

Řešení: viz úloha

Hodnocení: 0,5 bodu za každý stát – maximálně 4 státy a za úlohu maximálně 2 body.

d)

2 body

Přiřaď charakteristiky území nacházející se severně a jižně od velké zelené zdi. Charakteristiku týkající se území severně od velké zelené zdi označte písmenem S, jižně od velké zelené zdi označte písmenem J.

Srážky jsou zde málo časté a nepravidelné, což vede k suchům a nedostatku vody. **S**

Půda je zde často degradovaná kvůli erozi, přehřívání a nedostatku organické hmoty, což ztěžuje zemědělství. **S**

Přírodní prostředí je domovem mnoha druhů zvířat, od velkých savců, jako jsou antilopy a sloni, až po hmyz. **J**

Noční teploty mohou být výrazně nižší než denní, což vytváří velké teplotní rozdíly, které ovlivňují životní cykly rostlin a zvířat. **S**

Řešení: viz úloha

Hodnocení: 0,5 bod za každou odpověď, celkem 2 body.

e)

4 body

Seřaď města dle vzdálenosti od velké zelené zdi od nejbližšího po nejvzdálenější a napiš k nim stát, ve kterém se město nachází.

Nairobi – Dakar – Lusaka – Kapské Město

	město	stát
1. nejbližší	Dakar	Senegal
2.	Nairobi	Keňa
3.	Lusaka	Zambie
4. nejvzdálenější	Kapské Město	Jihoafrická republika

Řešení: viz úloha

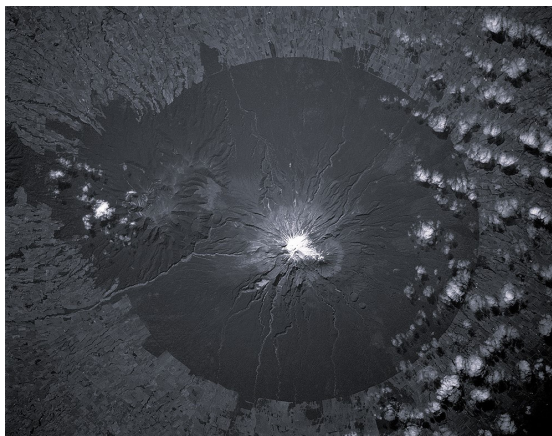
Hodnocení: 0,5 bodu za každé město na správné pozici, 0,5 bodu za správně napsaný stát u města (i na nesprávné pozici), celkem za úlohu 4 body

5

6 bodů

Vyber, čemu odpovídají skutečnosti u následujících obrázků, a dle charakteristiky napiš stát, kde se úkaz nachází. Za špatně označenou odpověď (A, B, C) se odečítají body.

I)

Co naznačuje téměř dokonalý kruh lesa kolem Mt. Taranaki?

A) speciální geologické podmínky

B) oblast dříve zalitou lávou

C) hranice národního parku

Jedná se o ostrovní stát v Tichém oceánu, který tvoří dva hlavní ostrovy. Hlavním městem je Wellington, ale největší město je Auckland.

Jedná se o stát: **Nový Zéland**

II)

Jakým procesem vznikly útvary na obrázku?

A) erozí

B) zemětřením

C) lidskou činností

Jedná se o zemi obklopenou oceány a zároveň se jedná o nejmenší kontinent. Původními obyvateli jsou Aboridžinci.

Jedná se o stát: **Austrálie**

III)

Na obrázku lze vidět obrovské prohlubně v povrchu porostlém hustými lesy, nacházející se v Národním parku Jaua-Sarisariñama. Tyto geologické útvary vznikly v důsledku dlouhodobých geologických procesů spojených s chemickým zvětráváním a erozí podzemních vápencových vrstev. Jak se tyto útvary nazývají?

A) obří hrnce

B) závrtý

C) morény

Jedná se o zemi, která se nachází v Jižní Americe a její pobřeží omývá Karibské moře a Atlantský oceán. Nachází se zde také jezero Maracaibo nebo vodopád Salto Ángel, nejvyšší volný vodopád na Zemi.

Jedná se o stát: **Venezuela****Řešení:** viz úloha

Hodnocení: 1 bod za správně označenou odpověď A, B, C, při špatně označené odpovědi odečíst 1 bod. 1 bod za každý správně doplněný stát. Celkem 6 bodů. V úloze 5 nelze jít do mínusu.

PRAKTICKÁ ČÁST

Celkem 30 bodů

Potřebné vybavení: papír na psaní, psací potřeby, kalkulačka

1

celkem 7 bodů

Fast fashion (neboli rychlá móda) přináší zákazníkům nejnovější módní trendy za dostupnou cenu. Výrobky nemusí dlouho vydržet, musejí ale odpovídat aktuálním módním trendům a být levné. Se zvyšující se spotřebou rostou firmám zisky. Politiku rychlé výroby za dostupnou cenu táhnou především velké oděvní firmy (například H&M, Primark), avšak využívají ji i obuvnické značky.

Offshoring znamená přesun výroby do zemí s nízkými mzdovými náklady, především do jihovýchodní Asie. Jedná se o jeden z hlavních ekonomických trendů druhé poloviny 20. století. Hlavní motivací přesunů bylo zvyšování zisků firem snižováním nákladů, ale i přístup na nové a rozvíjející se trhy. Dle světové obuvnické ročenky se v současnosti 84 % z celkových 23 miliard párů bot ušije v Asii. A právě Indie je po Číně druhým největším výrobcem bot na světě. V obuvnickém průmyslu zaměstnává přes milion lidí a v roce 2016 vyrobila 2,26 miliardy párů bot.

Hlavní destinací offshoringu byla dlouho Čína. Situace se ale postupně mění, protože výroba se zde zdražuje. Mzdy rostou skoro ve všech čínských provinciích o pětinu ročně. Například v provincii Šen-čen stoupla průměrná roční mzda za posledních deset let na trojnásobek. Z hlediska levné pracovní síly jsou dnes v jihovýchodní Asii populárnější jiné země, například Vietnam, Bangladéš nebo Indonésie, kde jsou mzdy čtvrtinové. Nízké mzdy však nejsou jediným problémem, často se zde setkáme i s diskriminací žen nebo s dětskou prací. Často pak tyto skupiny musí pracovat v nepříznivých podmínkách a někdy i bez nároku na mzdu.

Náklady na mzdy jsou ale z celkové ceny produktů často velmi nízké. Například když si koupíme boty za 2 000 Kč, tak náklady z této ceny na materiál a práci lidí jsou 100 Kč, přitom náklady na materiál jsou o 50 Kč vyšší než na mzdy. Distribuce a přeprava stojí dvakrát tolik, co peníze za materiál. Továrna vydělá z výroby jednoho páru 750 Kč, což činí $\frac{3}{4}$ výdělku konečného prodejce. Tlak na snižování cen stále roste a lidé tak neustále musí pracovat ve velmi nepříznivých podmínkách.

Česká republika je mezi světovými výrobci kolem 95. místa v počtu vyrobených bot. Výroba se ale v posledních letech začíná vracet zpět do Evropy. Respektive do východní Evropy, třeba do Rumunska, Ukrajiny, Maďarska, Srbska nebo do Turecka, kde jsou nižší logistické náklady. V těchto zemích si ale dělníci vydělávají často jen něco přes 2 200 Kč měsíčně. Podmínky pro dělníky tak jsou podobné jako v Asii. Přesun výroby do Evropy však pro firmy ze střední Evropy znamená rychlé dodání výrobků a dodržení termínů dodávek.

Upraveno autory dle nazemi.cz

a)

1 bod

Která z následujících možností nejlépe vystihuje pojem offshoring?

- a) Proces přesouvání firemní výroby nebo služeb do jiné země za účelem získání vyšší kvality produktů.
- b) Proces přesouvání firemních aktivit do jiné země, kde jsou nižší náklady na pracovní sílu.**
- c) Proces uzavírání poboček firmy v jiných zemích kvůli snížení konkurence.
- d) Proces vytváření nových pracovních míst v domovské zemi za účelem snížení nákladů na výrobu.

Řešení: b)

Hodnocení: Za správnou odpověď jeden bod.

b)

1 bod

Jaké plynou výhody pro velké středoevropské firmy z toho, že se výroba přesouvá do zemí východní Evropy?

- a) Výhodou jsou nižší logistické náklady, jistota termínů dodávek, rychlost dodávek.**
- b) Výhoda spočívá v komunikaci, například anglicky se zde velké firmy dorozumí lépe než v Indii, kde Indové často nemají přístup ke vzdělání a anglicky nerozumí.
- c) Vzhledem k tomu, že tlak na snižování cen v posledních letech spíše klesá a není potřeba vyrábět tak velké množství produktů, je tedy z logistických důvodů výhodnější přesouvat výrobu do Evropy, i přesto, že jsou zde větší náklady na mzdy.
- d) Výhodou je kratší vzdálenost, vzhledem k tomu, že je Evropa lidnatější než Asie, tak se zde obuv může rovnou prodávat.

Řešení: a)

Hodnocení: Za správnou odpověď jeden bod.

c)

1 bod

Vyber pravdivé tvrzení.

- a) Offshoring dlouho fungoval hlavně v Číně. V posledních letech zde však ustupuje, a to proto, že se zvedají celkové mzdy, například v Šen-čenu se mzda zvedla o pětinu a offshoring se zde tedy tolik nevyplatí.
- b) Ročně se v Asii ušije asi 84 miliard párů bot, což je 23 % celkové světové produkce obuvi.
- c) Lidé ve výrobních často pracují v nepříznivých podmínkách, například za velmi nízkou mzdou. Tento trend se začal rozvíjet od druhé poloviny 20. století.**
- d) Čína ve výrobním průmyslu zaměstnává přes milion lidí, kteří v roce 2016 vyrobili až 2,26 miliard párů bot, čímž se řadí na druhé místo celkové světové produkce.

Řešení: c)

Hodnocení: Za správnou odpověď jeden bod.

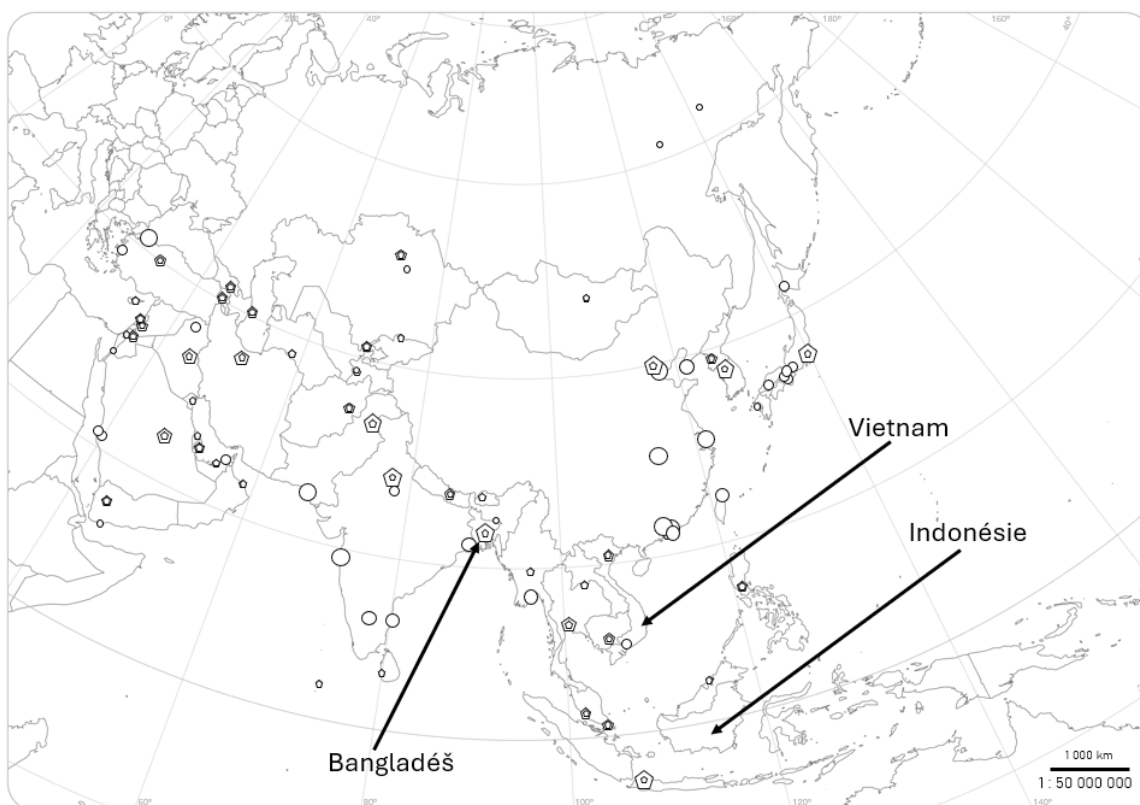
d)

1,5 bodu

Na linku vypiš a do obrázku mapy světa zakresli tři státy, které jsou největším lákadlem offshoringu z hlediska levné pracovní síly.

Řešení: Bangladéš, Indonésie, Vietnam + lokalizace v mapě. V případě Indonésie lze uznat i označení jednoho ostrova.

Hodnocení: 0,5 bodu za určení a lokalizaci. Bodovat pouze v případě, že určí i lokalizuje stát. Za úlohu maximálně 1,5 bodu.

e)

2,5 bodů

Vypočítej dle údajů z textu náklady na jeden pár obuvi mezi všechny aktéry obchodního řetězce, když cena u konečného prodejce je 2 000 Kč.

Mzda pro výrobce v továrně: 25 Kč

Cena za materiál: 75 Kč

Cena za dopravu a distribuci: 150 Kč

Výdělek továrny: 750 Kč

Výdělek prodejce: 1 000 Kč

Hodnocení: 0,5 bodu za každou správnou částku. Za úlohu celkem 2,5 bodu.

2

celkem 8,5 bodů

Dodavatelský řetězec tvoří jednotlivé procesy, jež probíhají mezi všemi aktéry, kteří stojí mezi výrobcem produktu a konečným zákazníkem. Tvým úkolem bude vytvořit takový řetězec pro výrobu bot.

a)

3 body

Nejprve urči, v jakých městech se nachází jednotlivé části dodavatelského řetězce. K uvedeným popisům vždy urči město z přiložené nabídky. Pozor, některá města jsou uvedena navíc a některá můžeš uvést vícekrát.

Amsterdam, Bombaj, Hamburg, Ágra, Vídeň, Dháka, Berlín, Ágra, Brno, Nové Dillí, Praha, Dortmund, Dháka, Bombaj

A. Dodavatelská továrna – dostává zakázku od obuvnické firmy. Část výroby probíhá zde a další část zadává tzv. sweatshopům, které jim dodávají vyrobenou obuv. Nachází se ve stejném městě jako sweatshop, tedy ve městě, které je známo díky tomu, že zde nalezneme jeden z divů světa.

Město: Ágra

B. Prodej – probíhá zde prodej obuvi od konkrétní obuvnické firmy. V tomto případě obuv putuje do Česka do města, kde nalezneme například jednu z památek UNESCO nebo Masarykovu univerzitu.

Město: Brno

C. Obuvnická firma – firma, která továrnám zadává zakázky. Vyrobené boty poté distribuuje do dalších prodejen. Firma se nachází v hlavním městě jedné spolkové země Německa.

Město: Berlín

D. Sweatshop – výroby spadající pod větší dodavatelské továrny. Ve sweatshopech jsou zaměstnanci vystaveni velmi špatným pracovním podmínkám, často včetně dlouhých pracovních hodin, nízkým mzdám, nebezpečným pracovním podmínkám a dalším. Město se nachází v nejlidnatějším státě světa a leží v severní části daného státu.

Město: Ágra

E. Dopravní cesta – k přepravě se nejčastěji využívá lodní doprava. V tomto případě se nejdříve výrobek musí dostat do přístavního města země, ve které byl vyroben. Toto město je zároveň nejlidnatějším v celém státě. Poté putuje do největšího německého přístavu.

Města (určete dvě města = začátek a konec dopravní cesty): Bombaj a Hamburg

Řešení: v úloze

Hodnocení: Za správně určené město 0,5 bodu, dohromady 3 body.

b)

3 body

Nyní poskládej jednotlivé části dopravního řetězce z úlohy 2a. tak, jak po sobě následují. Na příslušnou pozici vždy napiš místo, odkud výrobek putuje. Využij přiloženou nabídku. Jeden pojem využiješ dvakrát.

dodavatelská továrna, prodejna, obuvnická firma, sweatshop, přístaviště

Pohyb zboží:

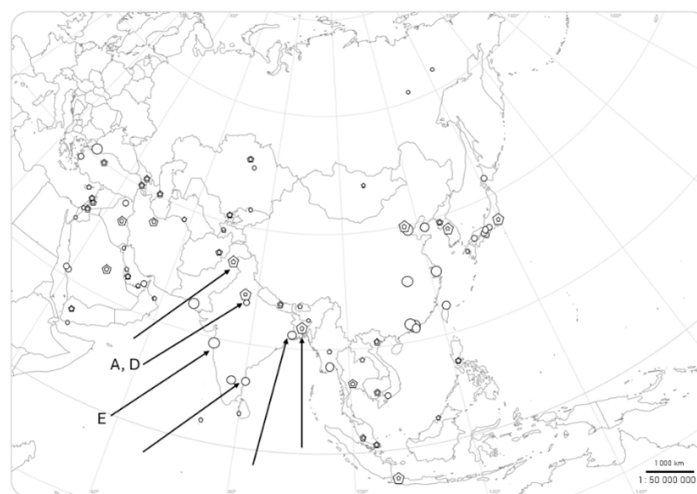
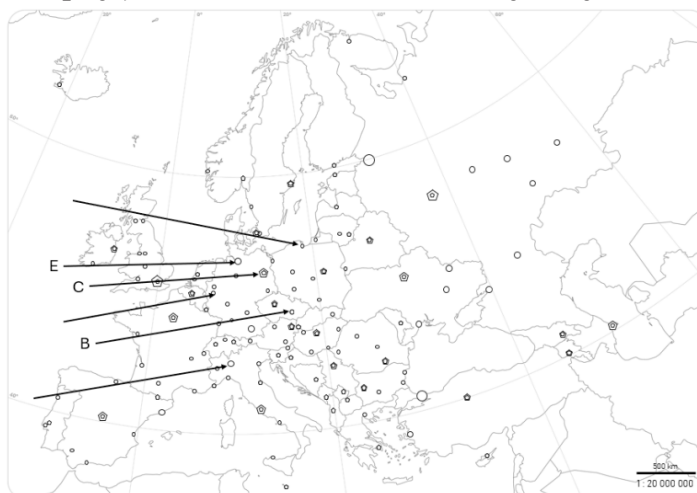
1. lokalita: **sweatshop** → 2. lokalita: **dodavatelská firma** → 3. lokalita: **přístaviště**
→ 4. lokalita: **přístaviště** → 5. lokalita: **obuvnická firma** → 6. lokalita: **prodejna**

Hodnocení: Za správné určení místa k jeho příslušné pozici 0,5 bodu. Za úlohu maximálně 3 body.

c)

2,5 bodu

Nyní města lokalizuj do přiložených map. Napiš písmena A-E z úlohy 2a. ke správné šipce na mapě. Pozor, některé šipky jsou navíc a nebudou tak využity.

Řešení: viz mapy

Hodnocení: za správnou lokalizaci města 0,5 bodu. Za úlohu maximálně 2,5 bodu.

3

6 bodů

Ke každému státu přiřaď správný obrázek problému, kterému čelí, popis daného problému a doplňující obrázek, který ti napoví, o jakou zemi se jedná.

Stát	Obrázek problému	Popis problému	Doplňující obrázek
Chile	2)	C)	d)
Indie	1)	A)	c)
Bangladéš	4)	D)	b)
Pákistán	3)	B)	a)

Obrázek problému:

Zdroje obrázků: 4 místa, kde končí naše oblečení, když je vyhozeno – Earthy Route, : <https://1url.cz/T1SEf>,
<https://1url.cz/z1SEg>, The Fast Fashion Epidemic | UCLA Sustainability

Popis problému:

A) Životní prostředí trpí toxickým odpadem z koželužen. Kromě chromu znečišťuje odpadové vody i kyselina sírová, sulfan, karboxylové kyseliny, těžké kovy a celá řada dalších odpadních látek vznikajících při zpracování surové kůže.

B) Případová studie v Karáčí ukázala, že chudoba je hlavní příčinou dětské práce, což je jednou z největších hrozeb pro práva dětí na celém světě. Tento problém je nejnaléhavější problém je v rozvojových zemích. Další příčinou rozšíření dětské práce je také nedostatečná vzdělávací infrastruktura, která často omezuje přístup k povinné školní docházce.

C) Atacama dosáhla nehezkého uznání – je to jedna z nejrychleji rostoucích světových skládek vyřazeného oblečení, a to díky rychlé masové výrobě levného oblečení známého jako rychlá móda. Tento jev vytvořil tolik odpadu, že jej OSN nazývá „environmentální a sociální nouzí“.

D) Zamoření Dháky kupami oblečení je vážným ekologickým a sociálním problémem, který má své kořeny v rychlém rozvoji módního průmyslu, zejména v oblasti fast fashion. Dháka je jedním z největších center textilní výroby na světě, tento průmysl sice přináší pracovní místa, ale také obrovské množství odpadu.

Doplňující obrázek:

a)

b)

c)

d)

zdroje obrázků: <https://www.agora-energiawende.org/international/countries-and-regions/pakistan>,
<https://1url.cz/T1SEf>, <https://1url.cz/z1SEg>, The Fast Fashion Epidemic | UCLA Sustainability

Řešení: viz tabulka**Hodnocení:** Za každou správně určenou položku v tabulce 0,5 bodu. Za úlohu maximálně 6 bodů.

4

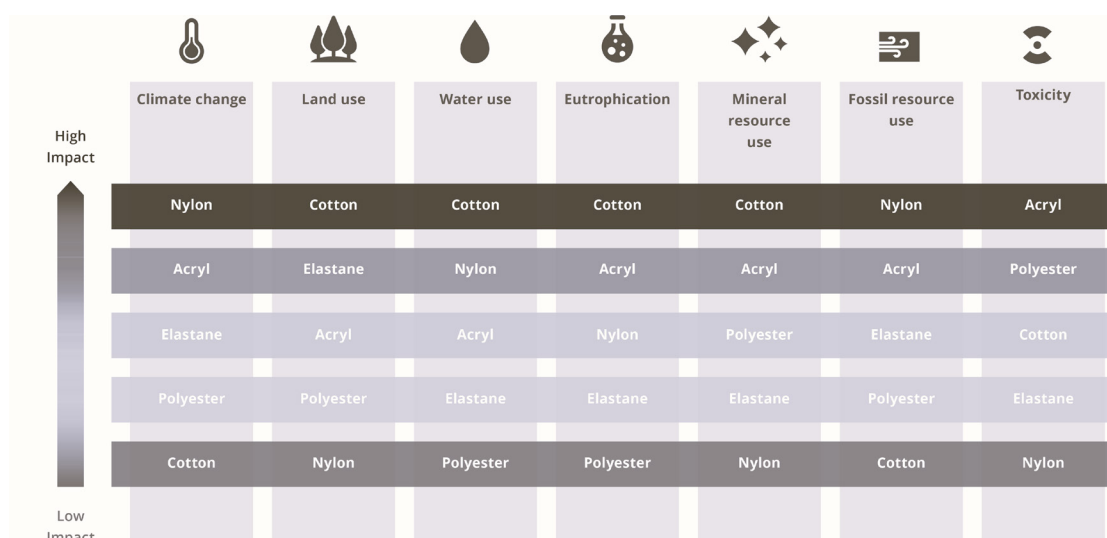
4 body

S pomocí textu a přiložených infografik rozhodni o správnosti tvrzení a) až h) níže.

Textilní výroba spotřebuje velké množství vody, a kromě toho potřebuje také půdu k pěstování bavlny a dalších vláken. Odhaduje se, že celosvětový textilní a oděvní průmysl spotřeboval v roce 2015 celkem 79 miliard metrů krychlových vody – zatímco spotřeba vody celého hospodářství EU dosáhla v roce 2017 celkem 266 miliard metrů krychlových.

Textilní výroba je podle odhadů zodpovědná za přibližně 20 % celosvětového znečištění vody. Děje se tak kvůli látkám používaným k barvení a konečné úpravě výrobků. Až 35 % primárních mikroplastů vypuštěných do životního prostředí je způsobeno praním umělých oděvů. Při praní jedné dávky prádla obsahující polyesterové oděvy může být uvolněno až 700 000 mikroplastových vláken, jež mohou skončit v potravinovém řetězci.

Množství zakoupených oděvů na osobu se v EU od roku 1996 zvýšilo o 40 %. Stalo se tak v návaznosti na prudký pokles cen, zároveň to však způsobilo snížení životnosti oděvů. Evropané ročně spotřebují téměř 26 kg a vyhodí přibližně 11 kg textilu. Použité oděvy lze vyvážet mimo EU, většinou (87 %) jsou však spalovány nebo ukládány na skládky.

Sources: EEA and ETC/WMGE; Illustration by CSCP.

a. Celková hodnota spotřeby vody oděvního průmyslu v roce 2015 byla téměř třetina hodnoty spotřeby celého hospodářství EU v roce 2017.

PRAVDA/NEPRAVDA

b. Člověk za rok vypije zhruba 1000 l vody.

PRAVDA/NEPRAVDA

c. 0,5 miliónu tun mikrovláken z přírodních materiálů končí každý rok v oceánu.

PRAVDA/**NEPRAVDA**

d. V důsledku zvýšení nabídky se v EU od roku 1996 zvýšilo množství zakoupených oděvů na osobu.

PRAVDA/**NEPRAVDA**

e. Námořní doprava zastává nejvyšší podíl v otázce celkově vzniklých skleníkových plynů.

PRAVDA/**NEPRAVDA**

f. Výroba akrylu má větší vliv na změnu klimatu než výroba polyesteru.

PRAVDA/NEPRAVDA

g. Nylon je nejnáročnější látkou na spotřebu vody.

PRAVDA/**NEPRAVDA**

h. Lidé v Evropě nejčastěji oblečení vyváží mimo území EU.

PRAVDA/**NEPRAVDA**

Řešení: viz úloha

Hodnocení: Za správně určenou odpověď 0,5b, 4b celkem.

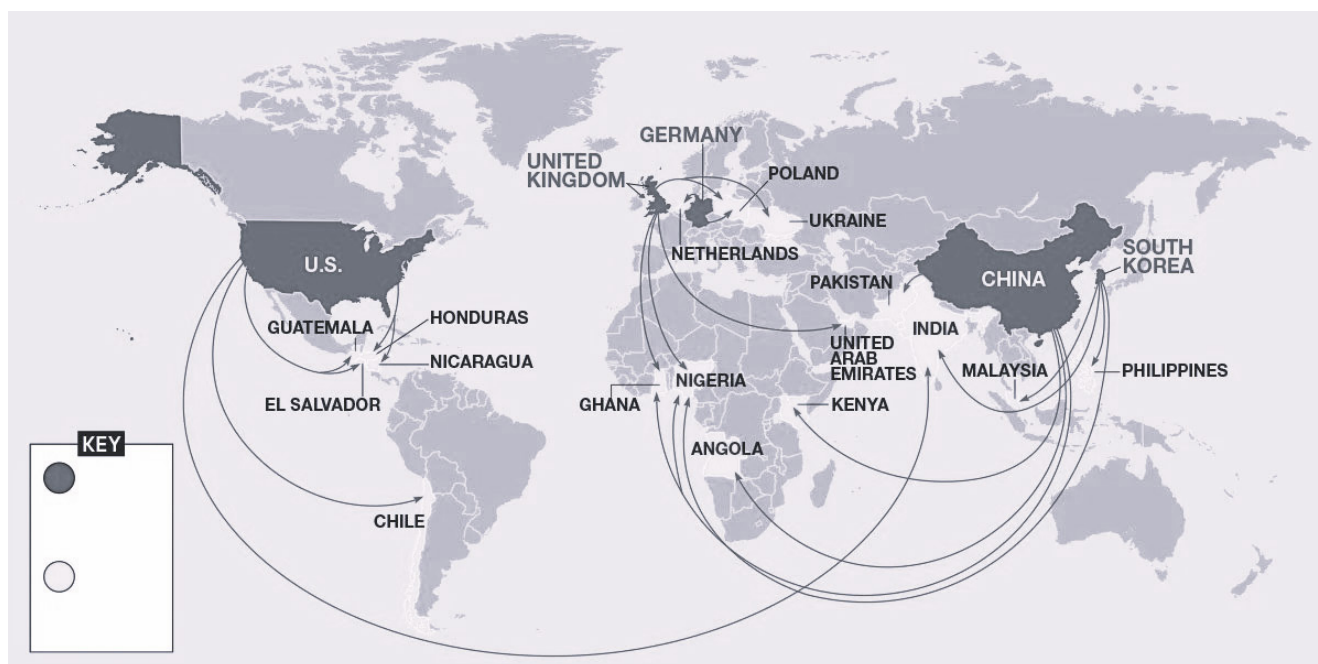
5

3 body

Odpověz na otázky a) až f) vztahující se k obrázku níže.

Úvodní text k úloze 5: Nošené oblečení nemusí být vždy vyhozeno. Je možné jej dále využít například v jiné části světa. Následující mapa zobrazuje cestu nošeného oblečení napříč celým světem, přičemž znázorňuje státy, které toto oblečení vyváží a dováží.

- Identifikuj tři světové exportéry nošeného oblečení z obrázku. **USA/Velká Británie/Německo/Čína/Jižní Korea**
- Na jaký kontinent exportují asijské země nejvíce? **Afrika**
- Vyvezlo Chile více oblečení, než bylo přivezeno? **Ne**
- Do které země putuje zboží z nejvíce států? **Nigérie**
- Probíhá všechna přeprava nošeného oblečení námořní cestou? **Ne**
- Identifikuj dva oceány, které jsou nejvíce vytížené. **Tichý/Indický**

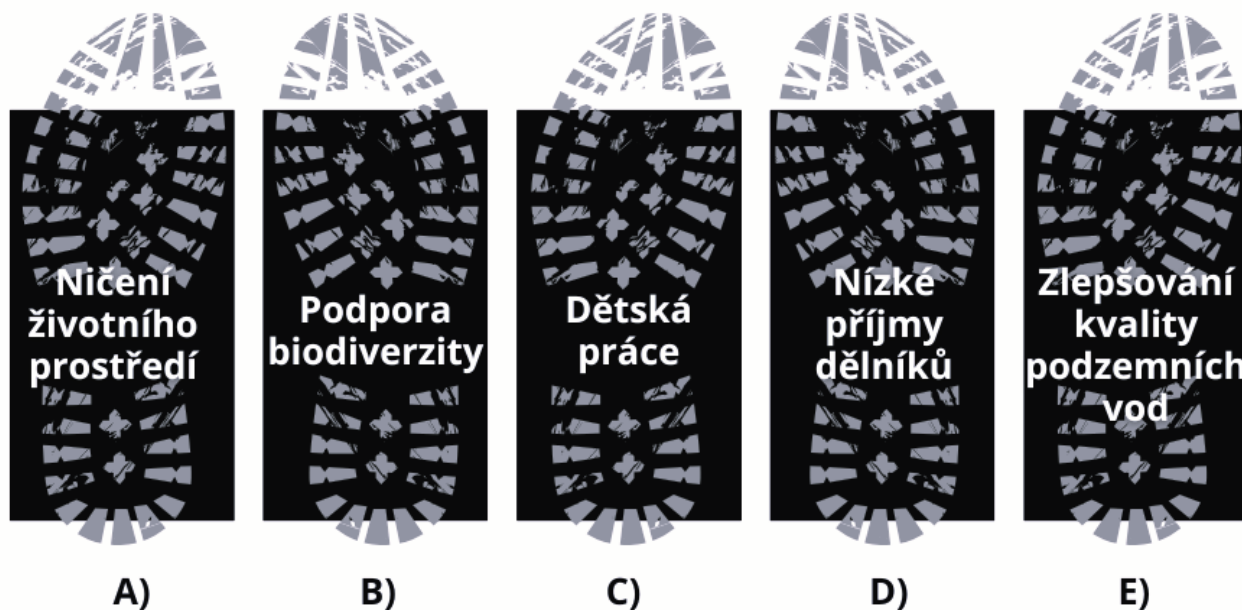
Řešení: viz úloha

Hodnocení: Za správně zodpovězenou otázku 0,5 bodu (pozn. v otázce “a” musí být uvedeny tři státy a v otázce “f” musí být uvedeny dva oceány a všechny správně, jinak je otázka z 0 bodů). Celkem za úlohu 3 body.

6

1,5 bodu

Z následujících tvrzení vyber všechna, která popisují přímé důsledky fast fashion na přírodu a společnost. Zakroužkuj odpovídající písmena A) až D). Dávej však pozor, v případě chybné odpovědi se body odečítají. Minimální počet bodů za úlohu je 0. Nelze jít do mínusu.

Zdroj obrázku: příbehbot.cz

Řešení: A, C, D

Hodnocení: 0,5 bodu za správnou odpověď. Za úlohu maximálně 1,5 bodu. V případě chybné odpovědi 0,5 bodu odečíst, ale nelze jít v úloze 6 do mínusu.